

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ชีวิตและผลงานของ เอกชัย นพจินดา เป็นการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับชีวิต ประวัติบุคคลในแวดวงสื่อสารมวลชนที่มีคุณค่าควรแก่การเรียนรู้และศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการดำเนินชีวิต นับเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ที่ประกอบอาชีพด้านสื่อสารมวลชนได้ไม่มากนัก

เนื่องจากการศึกษาเรื่องชีวิตและผลงานของ เอกชัย นพจินดา เป็นการศึกษาที่มีเนื้อหา คาบเกี่ยว 2 เรื่องคือ ประวัติศาสตร์บุคคลและ เรื่องกีฬา ซึ่งหมายถึง การทำงานในด้านสื่อสารมวลชนกีฬา โดยผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากทฤษฎี 2 กลุ่มใหญ่ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์บุคคล

หากจะเริ่มศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์บุคคลจะต้องทำความเข้าใจถึงความหมายของคำว่า “ประวัติศาสตร์” เสียก่อน โดยทั่วไปแล้วประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ความคิดที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆในสังคมและสภาพเหตุการณ์ที่ส่งเสริมหรือขัดขวางวิวัฒนาการของสังคม หรือกล่าวอีกในหนึ่งวิชาประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของสังคมมนุษย์ทุกคน (แอมสซุช นูมนนท, 2518:26) ดังนั้น การจะศึกษาถึงแก่นแท้ของประวัติศาสตร์นั้น จึงจำเป็นต้องกล่าวถึงปรัชญาของประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการอ้างอิงถึงหัวข้อที่ได้ศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

1.1 ทฤษฎีปรัชญาของประวัติศาสตร์

แอมสซุช นูมนนท (2518:26) ได้ประมวลเนื้อหาวิชาปรัชญาของประวัติศาสตร์ไว้ว่า... ในการพิจารณาถึงเบื้องหลังที่ผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งที่ตนทำอยู่หรือเบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์ในการศึกษาครั้งนี้ มี 6 ทฤษฎี ดังนี้คือ

ทฤษฎีที่ 1 เป็นทฤษฎีที่เก่าแก่ที่สุดก่อให้เกิดการเขียนประวัติศาสตร์ที่เรียกว่า พงศาวดาร กล่าวคือ ทฤษฎีนี้ถือว่าสิ่งที่ผลักดันให้คนเกิดพฤติกรรม คืออิทธิพลของคนสำคัญในแต่ละยุค เพราะคนสำคัญเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือสังคมสามารถผลักดันให้คนที่อ่อนแอกว่ามีความเจริญ น้อยกว่าเปลี่ยนแปลงไปตามแนวคิดของคน

ทฤษฎีที่ 2 ถือสิ่งที่ผลักดันให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์คือสภาพเศรษฐกิจ เนื่องจาก สภาพเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในระบบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมที่เป็นอยู่เดิม คาร์ล มาร์กซ์ ได้นำทฤษฎีนี้มาใช้คนทั้งหลายจึงคิดได้ว่าเป็นทฤษฎีที่พวกคอมมิวนิสต์สร้างขึ้น ความจริงทฤษฎีนี้มีมาก่อน คาร์ล มาร์กซ์

ทฤษฎีที่ 3 ถือว่าเป็นสิ่งที่ผลักดันให้มนุษย์ทำอะไรต่างๆคือสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เช่น ประเทศที่อยู่ใกล้ทะเล, มีกฎหมาย, ขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างหนึ่ง ประเทศที่อยู่ใกล้ ทะเลทรายมีกฎหมายขนบธรรมเนียมอีกอย่างหนึ่ง

ทฤษฎีที่ 4 ถือว่า ความเชื่อในทางศาสนา เป็นสิ่งผลักดันให้มนุษย์ประกอบกรรมต่างกัน และเป็นสิ่งที่กำหนดว่า มนุษย์ควรจะสร้างสังคมของคนอย่างไร

ทฤษฎีที่ 5 ถือว่าความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม มนุษย์ เช่น ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ จะมีระบบสังคมอย่างหนึ่ง ประเทศไม่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จะมีระบบสังคมอีกอย่างหนึ่ง

ทฤษฎีที่ 6 เป็นทฤษฎีใหม่สุดและมีคนเชื่อถือมากที่สุด ทฤษฎีนี้ถือว่าการจะเข้าใจอะไร เป็นสิ่งผลักดันให้มนุษย์ทำพฤติกรรมต้องศึกษาโดยผ่าน 2 วิชา คือ มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา ทฤษฎีนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายของวิชาประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์ มิได้ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตเท่านั้น แต่รวมถึงในปัจจุบันด้วย

กล่าวโดยสรุป ในส่วนของปรัชญาของประวัติศาสตร์ ทำให้เราเข้าใจเบื้องต้นถึง ของพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออก โดยทฤษฎีที่มีอิทธิพลในการศึกษาวิจัยประวัติชีวิตบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ คือทฤษฎีที่ 1 ซึ่งมีความเชื่อในเรื่องอิทธิพลของ “คนสำคัญ” ของคนแต่ละยุคซึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นไปตามแนวคิดได้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง “การกีฬา” โดยการศึกษาจะแพร่ กระจายสู่ ประชาชนได้ ต้องอาศัยสื่อมวลชนเป็นสื่อกลางและเช่นเดิวกั้นการ

ปรากฏตัวของคนในวงการกีฬา ไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬา รวมไปถึงผู้ส่งสาร เช่น ผู้ประกาศ นักพากย์กีฬา ถือเป็น “คนดัง” (celebrity) ทั้งสิ้น และหากแสดงบทบาทของคน จนเป็นที่ยอมรับ ก็อาจส่งผลให้เกิดความศรัทธาและการเลียนแบบ จนถือเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้

1.2 แนวคิดเรื่องการศึกษาชีวิตประวัติบุคคล (Life history)

Agar (1980) ได้ให้ความหมาย การบันทึกชีวิตประวัติบุคคล (Life history) ไว้ว่า การบันทึกเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีจุดประสงค์หลัก เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ ต่อสถานการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคนนั่นเอง การวิเคราะห์เหตุการณ์เหล่านี้ มักจะเน้นย้ำ หรือย้ำ ให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตของคนเราหรือของบุคคลนั้นๆ รวมถึงความเป็นมา พัฒนาการของปัจจัยเหล่านั้นด้วย

การศึกษาชีวิตประวัติบุคคล จึงเป็นเครื่องมือการวิจัยที่จำเป็น สำหรับการได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลายและมีลักษณะที่ผสมผสานกลมกลืน โดยได้จากการศึกษาภูมิหลังของบุคคลที่เราต้องการศึกษา รวมไปถึง การศึกษาความคาดหวังและปฏิกิริยาต่างๆ ที่ผู้ให้ข้อมูลมีต่อประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตตนเอง ขณะที่เติบโตและได้รับการพัฒนาขึ้นมา ภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยนำเอาข้อมูลจากประวัติชีวิตของบุคคลที่เราศึกษา มาเป็นกรอบแนวความคิด โดยพิจารณาถึง ปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อผู้ศึกษาหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางครอบครัว, โรงเรียน, องค์กรที่ทำงาน เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่มีปัจจัยส่งที่หล่อหลอมให้เป็นแบบอย่างของชีวิตบุคคลที่ควรค่าแก่การศึกษาและช่วยให้เราเข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้น รวมถึง เข้าใจปรากฏการณ์และกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยรวม

1.3 การศึกษาวงจรชีวิต (Life cycle studies)

การศึกษาที่มีความสำคัญ ในการค้นหาความจริงที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน จะเป็นตัวกำหนดความต่อเนื่องของประวัติชีวิตบุคคล ซึ่งจะต้องเริ่มต้นจากอดีตมาสู่ตำแหน่งหรือจุดอื่นของชีวิตในปัจจุบันของบุคคลนั้นๆ ส่วนการศึกษาที่เราสนใจคือเรื่องวงจรชีวิต (Life cycle studies) เป็นเสมือนการศึกษาที่เราสนใจ คือ เรื่องของชีวิตเป็นการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ที่สำคัญในชีวิต เช่น ช่วงแรกของการตาย นอกจากนี้จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล

แต่ละคนโดยมองปัจเจกบุคคลเหล่านี้ เป็นส่วนประกอบของกลุ่มคนไปด้วย และในขณะที่เดียวกันก็ศึกษาด้วยว่า สมาชิกแต่ละคน มีการผสมกลมกลืนกันภายในกลุ่มอย่างไร

นอกจากนี้ การศึกษาวงจรชีวิตเป็นการศึกษาที่เน้นในเรื่องประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยมของปัจเจกบุคคลและศึกษาว่า แต่ละบุคคลนั้นมีวิธีการในการเผชิญหน้าหรือแก้ปัญหาและความคาดหวังต่อสังคมอย่างไรบ้าง (Mandelbam, 1973 : 122)

กระบวนการต่างๆของการปรับตัวทั้งภายในและภายนอกในตัวบุคคลแต่ละบุคคลและระหว่างบุคคล เป็นกระบวนการที่สืบทอดมาจากประสบการณ์ชีวิตโดยที่ปฏิกิริยาได้ครอบส่วนบุคคล ได้รับการสะสมมาเป็นเวลานานต่อแบบแผนต่างๆทางวัฒนธรรม ถึงเหล่านี้ คือ คติหรือเครื่องชีวิตที่สำคัญว่า บุคคลหนึ่งๆจะมีการเจริญเติบโตในลักษณะใด ในสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งๆ

แนวความคิดหลักของการศึกษาวงจรชีวิต คือการพิจารณาถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม, บุคคลและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอายุหรือพื้นฐานทางประสบการณ์ใกล้เคียงกัน (consociates) ทั้งนี้ การเจริญเติบโตของมนุษย์ ควรได้รับการพิจารณาในฐานะที่เป็นการสร้างประวัติชีวิตบุคคลแต่ละคนคือ

วัฒนธรรมบุคคลหรืออุปนิสัยและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีพื้นฐานทางอายุหรือประสบการณ์ใกล้เคียงกัน จะรวมตัวกัน เพื่อที่จะก่อให้เกิดการจัดรูปแบบหรือแบบแผนในชีวิตบุคคลแต่ละคนตั้งแต่การเริ่มต้นในระหว่างมีชีวิตอยู่ จนกระทั่งชีวิตได้สิ้นสุดลง ถึงเหล่านี้ก็คือประวัติชีวิตบุคคลนั่นเอง โดยที่มีวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดบทบาทต่างๆของบุคคล ในทางกลับกันบุคลิกของบุคคลแต่ละคนจะทำหน้าที่แปลความหมายของบทบาทเหล่านั้น

การศึกษาวงจรชีวิตในรูปแบบของชีวประวัติบุคคลถ่ายทอดออกมาได้ 2 รูปแบบคือ อัตชีวประวัติ (autobiographies) และชีวประวัติ (biographies) การศึกษาแบบแรก เป็นการบันทึกประวัติที่เป็นการมองตนเองของผู้เล่า ซึ่งจุดนี้จะเป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการค้นพบเกี่ยวกับตนเองที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้เล่าได้ตีความถึงเหตุการณ์และประสบการณ์ในชีวิตของตนเองด้วย ทั้งนี้ ผู้เล่าจะอยู่ในกรอบของสังคมและวัฒนธรรมที่ตนเองเติบโตมา

การศึกษาชีวประวัติ จึงเป็นวิถีทางที่ปัจเจกบุคคล สามารถสร้างความเป็นจริงของตนเอง ขึ้นมาได้ อีกด้านหนึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึง แบบแผนทางสังคม วัฒนธรรม ที่ปรากฏอยู่ใน ขบวนการอบรมทางสังคมที่ปัจเจกบุคคลแต่ละคนได้รับมา รวมทั้งความสำคัญของการเป็น ปัจเจกบุคคลและชีวิตทางสังคมของตนเองด้วย

การศึกษาแบบแรก คือการศึกษาอัตชีวประวัติ จึงไม่ใช่เป้าหมายในการศึกษาประวัติชีวิต บุคคลในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจาก เป็นการมองจากมุมมองของผู้เล่าเอง ดังนั้น การศึกษาแบบที่ 2 คือการศึกษาชีวประวัติ จึงเป็นการศึกษาที่ตรงเป้าประสงค์ ในการค้นคว้าหาความจริงที่เหมาะสม ที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้

การศึกษาชีวประวัติ (biographies) นับเป็นวิถีทางซึ่งปัจเจกบุคคลสามารถสร้างความเป็นจริงต่างๆของชีวิตของตนเองขึ้นมาได้ ส่วนอีกด้านหนึ่งนั้น จะสะท้อนให้เห็นถึงแบบแผนทางสังคมด้วย การศึกษาชีวประวัติ จึงเป็นการรวบรวมประวัติของผู้ที่เราทำการศึกษา โดยที่ผู้วิจัย เข้าไปมีบทบาทเกี่ยวข้องกับอยู่ระดับหนึ่ง กล่าวคือ จะมีการตีความหมายต่างๆในช่วงของการเขียน บันทึกประวัติต่างๆ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังเป็นเรื่องราวที่บุคคลได้เล่าเกี่ยวกับชีวิตของตนเองและได้รับการเผยแพร่ ประเด็น โดยผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้เลือกเห็นประเด็นต่างๆ คำกล่าวหรือถ้อยแถลงและการกระทำต่างๆมาตีความ ดังนั้น การศึกษาชีวประวัติ จึงไม่ใช่เรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมาจากผู้ที่เราทำการศึกษานิตคำต่อคำ แต่มักจะเป็นการตีความ ตามประเด็นประวัติและเหตุการณ์ต่างๆซึ่งเกิดขึ้น ในชีวิตของปัจเจกบุคคล

สำหรับเนื้อหาที่ปรากฏในการศึกษารูปแบบ “ชีวประวัติ” จะอยู่ในรูปแบบที่ให้ข้อมูล และรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับตัวของผู้วิจัย และความเป็นมาเกี่ยวกับรูปลักษณะของผู้วิจัยเองด้วย Langness และ Frank (1981) มองว่า ผู้วิจัยที่เลือกรูปแบบการศึกษาในแนวนี้ มักจะมีลีลาการเขียนเชิงวรรณคดี โดยใช้ภาษาอย่างมีอิทธิภาพ เป็นตัวของตัวเองและแสดงออกอย่างเปิดเผย

1.4 แนวคิดเรื่อง ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า (Oral history)

การศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ ในรูปแบบบันทึกประวัติชีวิตบุคคลนั้น อาศัยการแสวงหา หลักฐานได้ โดยอาศัยแนวคิด เรื่องประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าเป็นสำคัญ ด้วยเหตุที่ว่า

การแสวงหาหลักฐานซึ่งได้มาจากการบอกเล่าเป็นคำพูด ถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ เช่น การบอกเล่าที่ได้มาโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งดำเนินตามหลักวิชาประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าที่แตกต่างจากการสัมภาษณ์โดยทั่วไป

ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าเกิดขึ้นได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งมีการกระทำอย่างเป็นระบบ ในการรวบรวม, เรียบเรียง, เก็บรักษาและการเผยแพร่คำบอกเล่า รวมถึง ความเห็นที่บันทึกไว้ คำต่อคำของผู้เห็นเหตุการณ์ หรือมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ ซึ่งจะเป็นที่สนใจของนักวิชาการ (ศรีสุรางค์ พุทธทรัพย์, 2523: 3)

นอกจากนี้ การศึกษาแบบสัมภาษณ์ของประวัติศาสตร์บอกเล่า ทำให้สามารถศึกษา ประวัติของประชาชนธรรมดาที่ไม่มีบันทึกไว้ เนื่องจากหลักฐานที่เป็นเอกสารมักจะบันทึก เรื่องราวราชวงศ์เรื่องการเมืองแย่งอำนาจทางการเมือง เรื่องการติดต่อกับต่างประเทศ ดังนั้น ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าจึงเพิ่มหรือเปลี่ยนเรื่องที่นักประวัติศาสตร์ศึกษาเป็นการเปิดพรมแดนใหม่ ในวิชาประวัติศาสตร์ทำให้ประชาชนธรรมดามีที่ในประวัติศาสตร์ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2529:39)

การศึกษาประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าเป็นการศึกษาวิธีการหนึ่งที่จะเสริมการศึกษา ประวัติศาสตร์วิธีการอื่นให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังที่ กนก วงษ์ตระหง่าน (2535:45) ให้เหตุผลว่า การศึกษาประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าไม่สามารถที่จะให้คำอธิบายที่สมบูรณ์แบบในตัวเอง ต่อเหตุการณ์ที่ศึกษา ทั้งนี้เพราะความทรงจำของบุคคลมีข้อจำกัด ซึ่งการหาคำบอกเล่าจากบุคคล หลากๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์เดียวกันเป็นการสะท้อนทัศนะที่รอบด้านต่อเหตุการณ์นั้นซึ่ง กระทำยากในความเป็นจริง

ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าจากประสบการณ์โดยตรงในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเกร็ดต่างๆของเรื่องราวในเหตุการณ์ซึ่งเกร็ดต่างๆเหล่านี้จะช่วยเสริมความ เข้าใจต่อเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ย่อมจะมีแง่คิดหรือ วิธีการมองที่ต่างไปจากบุคคลที่อยู่นอกเหตุการณ์ กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์มองในฐานะผู้ร่วม เหตุการณ์ แต่ผู้อื่นมองในฐานะผู้สังเกตการณ์ ซึ่งตำแหน่งที่มองต่างกันนี้ ย่อมจะนำมาซึ่ง ความเข้าใจ หรือคำอธิบายที่ต่างกัน (กนก วงษ์ตระหง่าน 2535 : 51)

นอกจากนี้ การเข้าถึงเบื้องหลัง (insight) ของเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ในรายละเอียดเป็น ลักษณะเด่น จะทำให้เราได้ข้อมูลในด้านลึกหรือทำให้เราสามารถตอบคำถามต่างๆที่เกิดขึ้น

โดยอาศัยบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์เป็นผู้ถ่ายทอด หรือทำให้เราสามารถตอบคำถามต่างๆที่เกิดขึ้นได้โดยอาศัยบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์เป็นผู้ถ่ายทอดนับเป็นข้อดีที่จะได้รับทราบข้อมูลในแง่มุมที่น่าสนใจแตกต่างกันออกไป นับเป็นคุณประโยชน์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยวิธีการประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าที่เลือกมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

นอกจากแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องของประวัติศาสตร์บุคคลแล้ว แนวคิดทฤษฎีกลุ่มที่ 2 ที่นำมาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง“กีฬา” ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ราชการกีฬา, คุณสมบัติของบุคคลผู้ทำงานในวงการสื่อสารมวลชนด้านกีฬา ไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อข่าวกีฬา, การประกาศข่าวกีฬา, การพากย์กีฬา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงผลงานและประวัติความเป็นมาของ อ.โฮ่ง ซึ่งทำงานอยู่ในแวดวงสื่อสารมวลชนกีฬา โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดทฤษฎีมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เริ่มจากความสำคัญของ ราชการกีฬาทางโทรทัศน์ ดังนี้คือ

2. แนวคิด ทฤษฎี เรื่องกีฬา กับงานด้านสื่อสารมวลชน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อโทรทัศน์กับการกีฬา

ราชการกีฬาทางโทรทัศน์

Whannel (1992) ได้กล่าวไว้ว่าโทรทัศน์ทวีความสำคัญมากขึ้นในหลายๆประการที่เกี่ยวกับ ราชการกีฬาซึ่งในกีฬาบางประเภทอาจจะต้องมีการเปลี่ยนสถานที่แข่งขัน,กฎระเบียบ บางประการ, ระยะเวลาในการแข่งขัน เพื่อให้เกิดความคิดที่ว่า ราชการกีฬาทางโทรทัศน์มิใช่การ แสดงข้อเท็จจริง(เสนอการแข่งขัน)เท่านั้น แต่จะต้องมอบความบันเทิงแก่ผู้ชมด้วย (Entertainment) ตัวอย่างเช่น กีฬามวยปล้ำในอเมริกาจะเป็นลักษณะของเกมโชว์มากกว่าเป็นการแข่งขัน ผลการแข่งขัน จะมีการกำหนดไว้ก่อนแล้ว ว่าใครจะเป็นผู้ชนะ ดังนั้น ผลที่ได้จึงไม่ใช่งานแข่งขันที่แท้จริง แต่สาเหตุที่มวยปล้ำยังได้รับความนิยมสูงในสหรัฐอเมริกาเพราะให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมนั่นเอง

นอกจากผลการแข่งขันและความบันเทิงที่ผู้ชมจะได้รับจากการชมกีฬาทางโทรทัศน์แล้วปัจจัยที่ทำให้ราชการกีฬาใดๆเป็นนิชมขึ้น ประกอบด้วย

- i) ต้องแข่งขันโดยที่ผู้ชมสามารถมองเห็นเหตุการณ์ได้โดยตลอด ตัวอย่างเช่น สนามแข่งขันจะต้องไม่ใช่เนื้อที่กว้างหรือยาวเกินไป จนทำให้การถ่ายทอดหรือการจับภาพทำได้ยาก
- ii) ต้องเป็นกีฬาที่ชมแล้วเข้าใจง่าย มีกฎกติกาไม่สลับซับซ้อน
- iii) ระยะเวลาในการแข่งขันจะต้องเหมาะสม ไม่ยาว หรือสั้นจนเกินไป
- iv) ต้องเป็นกีฬาที่น่าสนใจ มีผู้ติดตามจำนวนมาก ส่วนปัจจัยที่มักจะทำให้ผู้ชมทางบ้านหมดความสนใจในรายการโทรทัศน์บางรายการ อาจจะเป็นการเห็นผู้ชมในสนามน้อยหรือ อาจจะเป็นเพราะกีฬาน่าเบื่อ หรือ คู่แข่งขันไม่เหมาะสมกัน
- v) กีฬาแต่ละประเภท จะต้องมีการแสดงทักษะอันยอดเยี่ยมของนักกีฬาออกมาเพื่อเป็นการสร้างความน่าสนใจ ความเร้าใจแก่ผู้ชมทางโทรทัศน์

อาจจะกล่าวได้ว่า รายการกีฬาทางโทรทัศน์เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้ “กีฬา” แฝงขายความนิยมมาสู่ผู้ชมได้ง่ายเนื่องจากกีฬาเป็นเรื่องของ “ความบันเทิง”(Entertainment)ไม่ว่าจะเป็นเกมการแข่งขันที่เข้มข้น การได้มีโอกาสติดตามเชียร์ดารากีฬาที่ชอบ หรือได้ฟังการพากษ์กีฬาที่มีรสชาติจากนักพากษ์กีฬามืออาชีพ เป็นต้น

2.2 ตำแหน่งหน้าที่ของรายการกีฬาทางโทรทัศน์

ตำแหน่งของรายการต่างๆในผังรายการ (รวมทั้งความสม่ำเสมอแน่นอน) สามารถเป็นตัวแปรหนึ่ง ที่ใช้วัดความสำคัญของรายการที่มีผลต่อความสนใจของผู้ชมในรายการนั้นๆได้ ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2540:354) กล่าวไว้ว่า

ผลจากการศึกษาคำแหน่งของรายการกีฬา และการถ่ายทอดสดกีฬาทางโทรทัศน์ได้พบผลที่น่าสนใจว่า โดยทั่วไป ตำแหน่งรายการกีฬามักจะอยู่กับที่ ไม่เลื่อนขึ้นหรือลง และในการสำรวจความนิยมของผู้ชมทั่วไป (ไม่แยกประเภทของรายการ) พบว่า กีฬาไม่ค่อยติดอันดับ 10 อันดับแรกของความนิยม จะอยู่นอกเหนือช่วงเวลาทอง (Prime time) ซึ่งเท่ากับว่าโดยปกติรายการกีฬาและข่าวกีฬานั้น จะมีรากฐานเป็นเพียงรายการเสริมในช่วงเวลาอดนดึกหรือวันหยุดเสาร์-อาทิตย์บ้าง เท่านั้น

แต่ในอีกด้านหนึ่ง ในช่วงเวลาพิเศษ เช่น เมื่อมีการแข่งขันนัดคัดเชือก หรือรอบสุดท้ายของกีฬาเด่นๆ เช่น ฟุตบอลโลกรอบชิงชนะเลิศ หรือเมื่อนักมวยไทยเข้าชิงเหรียญทองโอลิมปิก

ๆ ในช่วงเวลาพิเศษเหล่านี้ ราชการก็หาจะมีอภิสิทธิ์ โดยขึ้นมาเป็นอันดับแรกที่เบียดราชการปกติ เช่น ละครหลังข่าว

แน่นอนว่า หากราชการก็หา โดยเฉพาะราชการถ่ายทอดสด เป็นสิ่งที่ผู้ชมสนใจติดตาม ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดสด การแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ของอังกฤษ นับวันจำนวนผู้ชมก็จะมากไปตามด้วย ทำให้สถานะของ “กีฬา” ในบางโอกาส ขยับสูงขึ้นหรือเทียบเท่าราชการ ละครหลังข่าวเลยทีเดียว ปรากฏการณ์เช่นนี้ ย่อมแสดงออกให้เห็นถึงความสำคัญและความสนใจ ราชการก็หาของประชาชน

ยิ่งไปกว่านั้น บทบาทของสื่อโทรทัศน์ ในฐานะที่ช่วยในการสร้างสถานภาพทางสังคม ให้กับบุคคล ผ่านการเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณ ให้เป็นที่ยอมรับกันในสังคมมากขึ้น (Lazarsfeld และ Merton, 1972) ไม่ว่าจะเป็น “คารานักกีฬา” หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น โค้ช, ผู้จัดการทีม ไม่เว้นแม้กระทั่งผู้มีบทบาทในการนำสาร นั่นคือ ผู้ประกาศและเมื่อบุคคลนั้น ปรากฏต่อสื่อมวลชนมากเท่าไร สาธารณะชน จะมีแนวโน้มที่จะมองเห็นความสำคัญของเขามากขึ้น

2.3 แนวคิดคุณสมบัตินักข่าว

สำหรับแนวคิด ในการเป็นนักข่าว โดยเฉพาะนักข่าวหนังสือพิมพ์ ดังที่ สุภา ศิริमानนท์ (38-39) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ นักหนังสือพิมพ์ ถึงคุณสมบัตินักข่าว 13 ประการที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในอาชีพ สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณสมบัตินักข่าว การทำงานของ ช.ไย่ง ซึ่งเริ่มจากอาชีพ นักข่าวกีฬาหนังสือพิมพ์บ้านเมือง โดยอ้างอิงจากคุณสมบัตินักหนังสือพิมพ์ ทั้ง 13 ประการที่สำคัญ มีดังนี้

- (i) มีความสนใจ (Curiosity)
- (ii) มี “จมูกสำหรับข่าว” (A nose for news) หรือมีความสามารถที่จะรู้ว่าอะไรเป็นข่าวและรู้ค่าของข่าวนั้น
- (iii) มีจินตนาการ (Imagination)
- (iv) มีความรู้กว้างขวาง (Wide range of knowledge)
- (v) มีความคิดอย่างมีเหตุผล (Think logically)
- (vi) สามารถเขียนได้ โดยใช้อย่างภาษาต่างๆและถูกต้อง (Write easily and correctly)

)

- (viii) นิยมในความถูกต้อง (Accuracy)
- (ix) สามารถทำงานได้รวดเร็ว (Work rapidly)
- (x) มีความคิดริเริ่มและมีไหวพริบดี (initiative and resourcefulness)
- (xi) ความอดทน (Perseverance)
- (xii) ความสามารถในการสร้างและตามรักษาการติดต่อส่วนตัวกับบุคคลต่างๆ ได้ (Establish and maintain personal contacts)
- (xiii) รู้จักเผชิญหน้ากับเหตุการณ์และมีความสุภาพอ่อนน้อม (Tact and courtesy)

อาจจะกล่าวได้ว่า คุณสมบัติของผู้สื่อข่าว ซึ่งรวมถึงผู้สื่อข่าวกีฬาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนประกอบด้วยคุณสมบัติพื้นฐานในการทำงาน 13 ประการข้างต้น แต่สิ่งที่แตกต่างคือนักข่าวกีฬาต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านกีฬา ทั้ง กฎ กติกา เทคนิคการเล่นกีฬาทุกประเภทเป็นอย่างดี

2.4 แนวคิดเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกาศกีฬา (Sportscaster Performances)

เนื่องจากบุคคลที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีฐานะเป็นผู้ทำงานในด้านสื่อสารมวลชนด้านกีฬา คือเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬา รวมถึงเป็นผู้บรรยายกีฬา ผู้วิจัยจึงได้หยิบยกแนวคิดเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกาศกีฬา เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยในการประเมินคุณค่าของบุคคลที่ศึกษาวิจัยได้ดียิ่งขึ้น

John Hitchcock (1991) ได้ให้แนวคิดในเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกาศกีฬาที่พึงปฏิบัติมีดังนี้

2.4.1 การเอาชนะความกลัว (Overcoming fright) “ความกลัว” ทำให้คนส่วนใหญ่ เมื่ออยู่หน้ากล้องหรือหน้าไมโครโฟน เกิดอาการประหม่าตื่นเต้นแล้วทำให้เกิดข้อผิดพลาดตามมาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นอาการหอบเหนื่อย, ใจเต้นแรง, ปวดท้อง, มือสั่น ซึ่งอาการดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถควบคุมโทนเสียงได้ หรือเสียงที่เปล่งออกมาอาจสูงเกินไปทำให้สูญเสียความมั่นใจ และบั่นทอนความสามารถในการสื่อสาร

สิ่งที่พึงปฏิบัติก่อนออกอากาศ คือหายใจเข้าลึกๆ ผ่อนคลายและรวบรวมสมาธิทบทวนคำพูด รวมถึงหัวข้อที่จะนำเสนอหรือถ้าเป็นไปได้ ชักซ้อมความพร้อมด้วยตัวเองอย่างรวดเร็ว อาจใช้การจินตนาการผู้ฟังขึ้นมา 1-2 คน หรือจินตนาการเหตุการณ์จริง คิดว่าเรากำลังสื่อสารกับ

สิ่งที่พึงปฏิบัติ ก่อนออกอากาศ คือหายใจเข้าลึกๆ ผ่อนคลายและรวบรวมสมาธิทบทวน คำพูด รวมถึง หัวข้อที่จะนำเสนอหรือถ้าเป็นไปได้ ชักซ้อมความพร้อมด้วยตัวเองอย่างรวดเร็ว อาจใช้การจินตนาการผู้ฟังขึ้นมา 1-2 คน หรือจินตนาการเหตุการณ์จริง คิดว่าเรากำลังสื่อสารกับ พวกเขาเรียบเรียงเรื่องที่จะรายงาน สิ่งสำคัญอีกประการ คือ รู้จักใช้สายตาในการสื่อสาร ผ่านเลนส์กล้อง ทั้งนี้ การเอาชนะความกลัวได้นั้น มีข้อพึงปฏิบัติ ดังนี้คือ

(i) มีสมาธิ (Concentrate) สมาธิ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนที่ทำงานโทรทัศน์ และ วิทยุ ที่จะต้องฝึกแยกประสาทได้ นั่นคือ เลือกฟังในสิ่งที่ต้องการใช้งาน เพราะโดยปกติแล้ว จะมีเสียงมากมายรอบตัวที่ได้ยินขณะออกอากาศ สิ่งสำคัญ คือผู้พูดควรจะผ่านการฝึกซ้อมในการ รายงานหน้ากล้องอยู่เสมอ จะช่วยในการควบคุมสมาธิ ขณะออกอากาศให้ดีขึ้น สำหรับการ ฝึกจะต้องเริ่มจาก การถ่ายทอดความรู้ฝึก ผ่านทางเสียงที่เปล่งออกมา นอกจากนี้ ยังต้องฝึกพัฒนา จินตนาการจากเหตุการณ์ที่ได้รับรู้ จัดลำดับความคิดให้ดี ทดลองถ่ายทอดให้ผู้ชมได้ทราบ สิ่งสำคัญ จะต้องหมั่นฝึกฝนเป็นประจำ

สำหรับผู้ทำหน้าที่รายงานการแข่งขันกีฬา ช่วงออกอากาศสด สมาธิเป็นสิ่งสำคัญจะต้อง แยกประสาทในการฟัง ขณะที่สมาธิต้องจดจ่ออยู่ในเกมการแข่งขันและต้องคอยฟังคำสั่งจาก ผู้กำกับ ผ่านหูฟังด้วย

เหนือสิ่งอื่นใด การที่ผู้ประกาศกีฬาจะเข้าถึงความต้องการของผู้ชมได้นั้น จะต้องผ่าน การฝึกฝนและปฏิบัติในทุกๆขั้นตอน จนเกิดความเคยชินเสียก่อน ทำให้สิ่งที่ต้องการนำเสนอ ผ่านการถ่ายทอดออกมาอย่างอัตโนมัติ และตรงประเด็นที่ผู้ฟังต้องการ

(ii) Detach สิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกาศระดับมืออาชีพต้องมี คือการรู้จักสร้าง “ตัวเอง” ขึ้นมาอีกคน หมายถึง การตระหนักรู้ความเป็นตัวของตัวเองที่เป็นจริง เก็บซ่อนความรู้ฝึก ส่วนตัวไว้เบื้องหลังเพื่อเปิดโอกาสให้ “ตัวเอง” ได้มอง “ตัวเอง” อย่างพินิจพิเคราะห์ โดยปราศจาก “อคติ” หากทำได้จะสามารถควบคุมตัวเอง รวมถึงเป็น “ผู้กำกับ” ตัวเองไปในตัว โดยที่ “จิตใจ” ของตนเองก็จะเป็นเพียง “หุ่นเชิด” ที่สามารถควบคุมมันได้ ทำให้สามารถทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(iii) การฝึกจิต (Mentally Rehearse) “การฝึกจิต” ไม่ใช่เป็นเพียงการคิดคำนึง หากเป็นการฝึกการเรียนรู้ที่จะใช้จินตนาการ เพื่ออธิบายเหตุการณ์และการกระทำต่างๆออกมา

ได้อย่างครอบคลุม ปฏิบัติได้โดย ผิกจิตใจของเราให้เข้าไปอยู่ในเกมการแข่งขันนั้น โดยสะท้อนความคิดที่ครอบคลุมสถานการณ์ในการแข่งขันที่สำคัญ หมั่นฝึกการพากย์กีฬา ชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกว่าจะรู้สึกว่ามี กีฬาชนิดนั้นๆ เป็นเสมือนสิ่งที่มีชีวิต และถ้าชอตออกมาได้อย่างอัตโนมัติ

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เราจินตนาการขึ้นมา จะประทับอยู่ในจิตใจ โดยสมองจะบันทึกเหตุการณ์เหล่านี้ไว้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนกลาง กลายเป็นความทรงจำ ทั้งนี้หากผ่านการฝึกฝนที่ดีและเพียงพอ จะสามารถสร้างจินตนาการได้ดี ราวกับว่า สิ่งที่กำลังชอตออกมานั้น ไม่แตกต่างจากภาพการแข่งขันที่เกิดขึ้นจริง

(iv) เชื่อมั่นในตัวเอง (Believe in yourself) ต้องเริ่มจากความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง แม้การทำงาน อาจมีเหตุการณ์มากมายที่มาทำลายความมั่นใจ เป็นต้นว่า ความผิดพลาดทางเทคนิคหรือการตำหนิตัวเอง จงจำไว้ว่า ไม่ว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น จงรายงานต่อไปด้วยความมั่นใจ ด้วยน้ำเสียงที่ฟังแล้วน่าเชื่อถือมากที่สุด ต้องทำตัวเป็นผู้เชี่ยวชาญและรู้จริงในสาขาของผู้ชม ประสิทธิภาพที่สั่งสมมากขึ้น มีส่วนช่วยลดความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

2.4.2 การพูดโดยไม่มีสคริป (Ad - Libbing) เป็นการเรียนรู้ที่ยากที่สุดในการทำงานของผู้ประกาศกีฬา ซึ่งการพูดเสริมโดยปราศจากสคริป ถือเป็นเทคนิคที่ช่วยสร้างสีสันให้เกมการแข่งขันได้ไม่น้อย เมื่อบรรยากาศของการแข่งขันขณะนั้น ไม่สนุก ไม่น่าตื่นเต้น หรือระหว่างการพักการแข่งขัน โดยที่พูดเสริมนอกเหนือจากสคริป ผู้พูดจะต้องเตรียมข้อมูลให้พร้อม โดยอาจจดบันทึกคำหรือประโยคที่จำเป็นต้องใช้ไว้ โดยข้อมูลที่เตรียมนั้น จะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเกมการแข่งขันและสอดคล้องกับ สิ่งที่ผู้ชมต้องการทราบ

2.4.3 การควบคุมลมหายใจ (Breathing) ผู้ประกาศและนักอ่านข่าวที่ดี ควรรู้จักหาวหายใจที่ถูกต้อง ผู้ที่ไม่ทราบเทคนิคในการควบคุมลมหายใจ มักใช้การเปล่งเสียงออกจากกล้ามเนื้อหน้าอกส่วนบน ซึ่งวิธีนี้ยากในการควบคุมเสียงที่เปล่งออกมา ให้มีความต่อเนื่อง ดังนั้นควรฝึกหายใจด้วยกระบังลมโดย การเปล่งเสียงผ่านกระดูกซี่โครงส่วนกลาง ลอดผ่านขึ้นมาจะทำให้เปล่งเสียงออกได้อย่างต่อเนื่องและนุ่มนวลกว่า วิธีการฝึกง่ายๆ คือให้วางหนังสือบนหน้าท้องของคุณ ฝึกหายใจ เข้า-ออก สังเกตให้จังหวะการหายใจ เข้าและออกให้เป็นธรรมชาติที่สุด ทั้งนี้ การฝึกหายใจผ่านกระบังลม จะทำให้สามารถบังคับการเปล่งเสียงได้ตั้งใจ

เมื่อทราบเทคนิคการหายใจแล้ว ก่อนการเริ่มอ่าน ควรหายใจเข้า-ออก พอประมาณ ช่วงสั้นๆ เพื่อควบคุมลมหายใจที่ออกมา และอย่าหายใจเข้านานเกินไป จนกระทั่งลมหายใจแรกที่ออกมาไม่เป็นธรรมชาติ สำหรับเทคนิคอื่นๆ ที่ช่วยในการหายใจ คือการทำเครื่องหมายขีด/ (คั่น) ระหว่างคำหรือประโยค ตามจังหวะการหายใจเข้า-ออก จะเป็นการช่วยควบคุมและวางแผน การหายใจ ทำให้ฟังแล้วเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น

2.4.4 อ่านอย่างเป็นธรรมชาติ (Read naturally) การอ่านออกเสียงเป็นถึงสำคัญสำหรับ ผู้ที่วางแผนจะเป็นผู้ประกาศข่าวทางวิทยุ หรือโทรทัศน์ ผู้ประกาศข่าวที่ดี จะต้องรู้วิธีอ่านเนื้อหา สารระ ด้วยเสียงที่เป็นธรรมชาติ และไม่ผิดพลาด จะต้องหมั่นทบทวนและฝึกอ่านก่อนที่จะส่งสาร ไปยังผู้ชม หากไม่มีเวลาพอสำหรับทบทวนเนื้อหา ก่อนออกอากาศ ควรจะอ่านอย่างช้าๆ และ ระมัดระวัง โดยกวาดสายตาอ่านข้อความไปต่งหน้าที่กำลังอ่านอย่างน้อย 3-4 คำ วิธีนี้จะทำให้ คุณค้นพบความผิดพลาดหรือปัญหาของเนื้อหา ซึ่งจะมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องก่อนที่ จะหยุดอ่านไปคือๆ เพราะหากกำลังอ่านข้อความผิดพลาดออกอากาศ วิธีนี้จะช่วยให้มีเวลาเตรียม การหายใจ หรือนั้นคำของวลี ที่ทำให้เกิดการเชื่อมคำที่นุ่มนวลยิ่งขึ้น

การอ่านจะต้องใช้เสียงที่เป็นธรรมชาติ นักอ่านที่ดีจะต้องทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ไม่ใช่แค่อ่านตัวอักษรและตีความหมายตามพจนานุกรม แต่ต้องเข้าใจความหมายโดยนัยด้วยและ เมื่อต้องการจะส่งความคิด จากตัวหนังสือที่ได้ อ่าน เริ่มจากการดึงดูคความสนใจของคนดู ด้วยการเสนอแนวความคิด ส่วนที่สำคัญมากที่สุด ถึงน้อยที่สุดและตั้งใจวางความหมายหรือ ช่อนความหมายที่อยู่ในประโยคหรือกลุ่มคำ โดยใช้การเน้นเสียงในกลุ่มคำ เพื่อแสดงความหมาย ของมันเอง ผู้อ่านเองต้องรู้ถึงทัศนคติ อารมณ์ที่ซ่อนอยู่ในบรรทัดนั้นๆ โดยที่อารมณ์ของถ้อยคำ ที่ซ่อนอยู่ จะสร้างสีสันให้เนื้อหาสาระของข่าว โดยผู้อ่านจะต้องเริ่มจาก รู้ถึงความหมายที่อ่าน รวมถึงกริยาของถ้อยคำที่แสดงออกมา ซึ่งเนื้อหาจะถูกเชื่อมโยงด้วยความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือ ส่วนตัว

เคล็ดลับในการเพิ่มสีสันให้กับสิ่งที่ซ่อนอยู่ในรูปประโยค คือพิจารณาถึงถึง “เนื้อหาข่าว” หรือในถ้อยคำที่เดิมตงไป เพื่อย้ำถึงเนื้อหาและความเกี่ยวข้องที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น

ฉันรู้ ลึกพอใจ	(มากกว่าที่เคยรู้สึกมา)
ฉันรู้ลึกพอใจ	(เนื่องจากหมดหวังแล้ว)
ฉันรู้ลึกพอใจ	(แสดงว่าคุณโกหก)

การเติมคำที่เข้าถึงความหมายที่ต้องการสื่อ หรืออ่านออกมา ทำให้สื่อความหมายได้ตรงกับ ความหมายที่ต้องการจะสื่อ ได้ถูกต้อง

ข้อผิดพลาดที่มักพบเสมอ คือเสียงที่เปล่งออกมา จะค่อยๆต่ำลงๆ ขณะที่อ่านไปเรื่อยๆ เสียงจะดังและต่อจากนั้น จะค่อยๆหายไปในตอนท้าย การอ่านลักษณะนี้ ฟังแล้วรู้สึกซ้ำซาก และน่าเบื่อ เมื่อใดที่ผู้อ่านอยู่ในสภาพที่กดดัน หรือ ตื่นเต้น ทำให้เกิดความเครียด ซึ่งอาจจะใช้เสียงที่สูงเกินปกติและยังจะเพิ่มความเร็วในการอ่านอีกด้วย สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดการผิดพลาดและ ทำให้ผู้ฟังสับสนมากยิ่งขึ้นด้วย

ระดับการพูดที่เหมาะสมที่สุด คือระดับเสียงที่ต่ำกว่าระดับเสียงพูดเล็กน้อย ผู้อ่านส่วนมาก จำเป็นต้องลดเสียงให้ต่ำกว่าระดับเสียงของคน ต่อจากนั้น เน้นการเคลื่อนไหวของปากให้มากขึ้น เมื่อเริ่มอ่านควบคุมสีหน้าให้มากขึ้น เมื่อออกเสียงคั้งขึ้นฝึกการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง เสียงกับใบหน้า ปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน และติดเป็นนิสัย ส่วนการเปล่งเสียงพยายามเปล่งเสียงแต่ละเสียงให้ชัดเจน และไม่ทำให้เสียงต่ำไปหรือหายไปโดยเฉพาะตอนท้ายคำ

2.4.5 การควบคุมเสียง (voice control) เสียงที่เปล่งออกมา สามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟังได้หรือไม่ โดยมากขึ้นอยู่กับคุณภาพเสียงที่เปล่งออกมา ซึ่งจำเป็นต้องทราบจุดแข็งจุดอ่อน ในน้ำเสียงของตนเอง โดยพยายามฝึกและปรับปรุงจุดด้อยและเสริมจุดแข็งให้แกร่งยิ่งขึ้น ฝึกได้โดยดองขึ้นอยู่หน้ากระจก แล้วห่อปากให้เล็กๆ และฮ้าปากให้กว้าง เท่าที่จะกว้างได้ แล้วพูดว่า “ ฮาว อาร์ ยู...โอม ไพน ” จะสังเกตเห็นได้ว่า มีการเปลี่ยนความกังวลและความดังของเสียงไปแล้ว โดยที่ความก้องของเสียง เกิดจากการสั่นของเสียงผ่านทางอวัยวะต่างๆถึง 18 ตำแหน่งในร่างกาย โดยเริ่มจากช่องท้อง การทดสอบโดยวิธีห่อปากดังกล่าว จะช่วยให้พบคุณภาพเสียงที่ก้องกังวาล ซึ่งเกิดขึ้นจากทางด้านหลังปากของคุณ และมีที่อื่นๆอีก ที่ทำให้เสียงก้องกังวาล ซึ่งจะต้องเรียนรู้ หาวิธีควบคุมการเกิดเสียงในช่องปาก และเลือกตำแหน่งที่ดีที่สุด ออกมาให้ได้

ปัญหาของการทำเสียงก้องกังวาล ที่พบมากที่สุดในสหรัฐอเมริกา คือเสียงนาสิก (เสียงขึ้นจมูก) การตรวจสอบว่า คนเองออกเสียงนาสิกหรือไม่ ทำได้โดยใช้นิ้วบีบปลายจมูกแล้วออกเสียง “ เอ อี ไอ โอ ยู ” (A, E, I, O, U) ถ้าพบว่ามีการสั่นสะเทือนบริเวณดังกล่าว แสดงว่าคุณพูดเสียง “นาสิก” หรือ เสียงขึ้นจมูก

กณดิตร พัทพิมถ (2539:52) แนะนำวิธีการทดสอบว่าคุณเป็นคนที่เสียงขึ้นจมูกหรือไม่ ดังนี้...เสียงขึ้นจมูกคือการเปล่งเสียงออกมาทางจมูกแทนที่จะเป็นทางปาก ทดสอบได้ด้วยการบินจมูกดู แล้วเปล่งเสียงออกมาเป็นประโยคต่างๆที่มีเสียงสูง ถ้ามีการตื้นสะเทือนของเสียงและเสียงที่เปล่งออกมา พยายามที่จะลอคมาทางจมูก แสดงว่าคุณเป็นคนที่พูดเสียงขึ้นจมูก แก้ไขได้โดยเริ่มต้นด้วยการหายใจเข้ากรรไกรเปิดกว้างแล้วออกเสียงคำว่า "อาฮ" จะรู้สึกถึงบริเวณกลัมนี้อีกคำคือ เมื่อคุณรู้สึกหายใจ หลังจากการหายใจแล้ว ถ้าคอของคุณจะเปิดกว้าง และพร้อมที่จะเปล่งเสียงออกทางปากแล้ว จึงฝึกหัดเปล่งเสียงคำต่างๆต่อไป

อวัยวะอื่นๆ ที่มีส่วนสำคัญในการออกเสียงคือ "ลิ้น" ถือเป็นตัวกำกับเบื้องต้นให้เสียงก้องกังวาน ลิ้นมีวิธี ในการแบ่งแยกช่องปากและทำให้เกิดคุณภาพเสียงที่ต่างกัน ผู้พูดที่ดีจะต้องเรียนรู้วิธีแปรตัวที่ทำให้เกิดเสียงก้องแทนที่จะเพิ่มหรือลดระดับเสียงของคน ผู้ที่พูดเสียงดังมากๆและผู้ที่ไม่ค่อยดัง แต่พูดเน้นด้วยเสียงระดับเดียวกันตลอดนั้น มีวิธีการเปล่งเสียงไม่บ่อยครั้ง แต่พูดเน้นด้วยเสียงโดยไม่ต้องเพิ่มความดัง ขึ้นตอนที่สำคัญที่สุดในการจัดระดับความดังของเสียง คือคุณต้องตั้งใจแบ่งความรู้สึก เปลี่ยนความดัง และความเข้มของเสียง

สำเนียงท้องถิ่น อาจมีส่วนทำให้เกิดเสียงเฉพาะตัวของคุณ แต่อาจทำให้คุณกลายเป็นผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาหรืออาจทำให้ผู้อื่นคิดว่าผู้พูดที่มึน แต่สำหรับเสียงที่อื่นๆทั่วไปหมายถึงการไม่เปลี่ยนอัตราการใช้ ความดัง ความเข้มหรือระดับเสียง คนส่วนใหญ่มักชอบใช้เสียงที่มีระดับต่ำ เมื่อเทียบกับระดับเสียงที่สูงกว่า อัตราของเสียงที่เร็วเกินไป ปกติจะคู่กับเสียงสูง มีเทคนิคหลายอย่างที่น่ามาใช้ เพื่อค้นหาระดับเสียงธรรมชาติ คือหายใจลึกๆขณะที่หายใจแล้วเปล่งเสียง "อาา...ไอ โน แรท" (Ahh...I know that) ออกมาดังๆ ทำเช่นเดียวกันนี้อีก ครั้งต่อไปให้เปล่งเสียง "อาา... (Ahh..) เบาๆ และออกเสียงเช่นเดิม แต่ให้สังเกตด้วยการฟังใกล้เสียงที่ออก "แรท" (that) จะเป็นเสียงธรรมชาติ เมื่อได้ระดับเสียงธรรมชาติแล้วต้องเรียนรู้วิธี ควบคุมระดับเสียงด้วย อาจลองเปล่งเสียงสูง เสียงต่ำ จนกระทั่งทราบว่าเสียงเหล่านั้น ทั้งหมดมาจากไหน และเมื่อทราบว่ากลัมนี้อาจทำงานอย่างไร ทั้งเสียงสูง เสียงต่ำ ก็จะเริ่มรู้สึกอึดอัดเมื่อเริ่มเปล่งเสียง ออกจากเขตเสียงธรรมชาติของคุณ

การเคลื่อนไหวของปากถือว่าสำคัญต่อคุณภาพเสียง ควรฝึกการเคลื่อนไหวริมฝีปาก ขากรรไกรและกลัมนี้อีกให้มาก ขณะต้องระวังให้สังเกตว่า ไบหน้าและขากรรไกรเคลื่อนไหวไปในทางใดและ เคลื่อนไหวอย่างไร ด้วยการออกเสียงใดเสียงหนึ่ง การฝึกเช่นนี้ จะทำให้ ทราบว่าได้ว่าควรจะเคลื่อนไหวไบหน้าอย่างไร เมื่อต้องการเน้นเสียงต่างๆทำให้

ทุกอย่างจะเป็นไปตามธรรมชาติ และเป็นไปด้วยความราบรื่นในทางตรงกันข้ามหากมีอาการเกร็ง ทำให้การเคลื่อนไหวของริมฝีปากและขากรรไกร จะไม่ธรรมชาติ เสียงที่ออกมาก็ไม่น่าฟัง

เวลาและคุณภาพกับระดับเสียง จะสร้างอคติหรือเปลี่ยนแปลงใดๆก็ตามที่ผู้ประกาศต้องการ ระดับความดังของเสียงที่ถูกต้องแสดงให้เห็นว่า ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีศักยภาพเต็มเปี่ยม การทำให้ระดับเสียงเป็นธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยลมหายใจลึกๆจากช่องท้องจะเกิดเสียงกังวานจากจุดที่ดีที่สุด ให้เรียนรู้การแปรความเร็วของการพูดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งกับคำสั้นๆและคำยาวๆ การอ่านตะกุกตะกัก ทำให้เสียเวลาและอาจคิดเป็นนิสัย ซึ่งเกิดจากการเคลื่อนไหวริมฝีปากอย่างรวดเร็วฉับพลัน ไม่มีจังหวะหรือการประสานที่ดีซึ่งเป็นที่สังเกตง่าย

2.4.6 การแสดงออก (Television Performance) ผู้ชมที่เป็นแฟนๆของผู้แสดงเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิด กลุ่มเล็กๆกลุ่มหนึ่ง จะนั่งอยู่ห่างจากคุณ ไปประมาณ 10 ฟุต ก้มองเห็นทุกอย่างที่คุณทำหรือไม่ทำ ก้มองจะให้รายละเอียดที่พอใจและไม่พอใจ ผู้ประกาศเองจะต้องเรียนรู้และจำเป็นต้องทราบองค์ประกอบของภาพต่างๆ รู้ว่ากล้องตัวไหนใช้จับภาพมุมใกล้ (close up) กล้องตัวไหนใช้ถ่ายมุมกว้าง (Long shot) ข้อควรระวังคือ อย่าเคลื่อนไหวเข้าหากกล้อง แต่จงรอให้กล้องเคลื่อนเข้าหาคุณ

(i) การเคลื่อนไหว (movement) โดยปกติการจับภาพของผู้ประกาศทางโทรทัศน์จะใช้การจับภาพระดับอกขึ้นไป (medium shot) ภาพที่เห็นผู้ประกาศตัวไม่ใหญ่เกินไป จงหลีกเลี่ยงท่าทางชะงักเข้าหากกล้อง เพราะจะมีผลทำให้แขนหรืออวัยวะของร่างกายใหญ่เกินจริง ส่วนการใช้มือเคลื่อนไหว ก็เพียงแต่ช่วยให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจเท่านั้นสำหรับรูปแบบพื้นฐานของผู้ประกาศข่าวกีฬา จะไม่ใช่รูปลักษณะท่าทางการใช้มือ โดยปกติแล้ว “มือ” จะอยู่นอกจอภาพ ผู้ชมจะไม่เห็นมือที่กำลังถือบอล โดยที่ท่าทางของมือนั้น ว่ากันว่าเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกราคาขายได้ ถ้าจะเคลื่อนไหวมือ ควรทำด้วยความนุ่มนวลและเคลื่อนไหวช้ากว่าที่เคยทำในชีวิตประจำวัน

เมื่อยืนอยู่หน้ากล้อง หลีกเลี่ยงการโศกตัวไปมาให้ขึ้นนิ่งๆ การโศกตัวเอียงซ้าย เอียงขวา อาจทำให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ชม เมื่อต้องจับภาพมุมกว้าง (long shot) และภาพที่ออกมาจะไม่น่าดู เมื่อกล้องจับภาพระยะใกล้ (close up) และในกรณีที่ถ่ายทำในโรงถ่าย (studio) ปกติจะมีโทรทัศน์ขนาดเล็ก สำหรับผู้ประกาศ โดยวางไว้ในที่ๆมองเห็นได้ เพราะฉะนั้น ผู้ประกาศจะรู้ว่าเมื่อไรที่กล้องจะถ่ายมุมกว้าง (wide) หรือจับภาพครึ่งตัว (medium) หรือ ระยะใกล้ (close up)

ส่วนในการถ่ายทำนอกสถานที่ บางกรณีอาจไม่มีจอโทรทัศน์ให้ดู วิธีที่ดีที่สุด คือถดการโยกตัวไปมา ทำได้โดย ยืนด้วยเท้าทั้งสองแยกกันเล็กน้อย ให้เท้าข้างหนึ่งทำมุมพอประมาณทำขึ้นเช่นนี้ ทำให้ยากต่อ การโยกตัวไปมา

ขณะอยู่หน้ากล้อง เป็นเรื่องง่ายที่จะหลีกเลี่ยงการเคลื่อนไหวโดยไม่มีจุดหมาย จงจำไว้ว่าการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมากจะดูเกินจริงในโทรทัศน์ พยายามลดการเคลื่อนไหวส่วนบนหรือศีรษะซึ่งเคลื่อนไหวได้เร็วและง่าย หรือการเคลื่อนไหวไปทางด้านข้าง อาจนำราคาฉายตา โดยเฉพาะการจับภาพระยะใกล้ (close up) และการเคลื่อนไหวไปข้างหน้า หรือถอยออกจากกล้อง อาจเลื่อยออกนอกจอภาพโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น พยายามนั่งตัวตรงอย่าห่อตัว และอย่าห่อตัวขณะเงยหน้าขึ้น

(ii) Cues การออกอากาศแต่ละครั้งจำเป็นต้องได้บท (Script) ที่ถูกต้องโดยผู้กำกับแต่ละรายการ อาจจะใช้สัญญาณหรือกระบวนการในการสั่งการที่ต่างกันเล็กน้อย ให้บทวนระบบการบอกบทกับผู้กำกับเวทีก่อนออกอากาศ ทักท้วงทันที แม้ว่าจะไม่พบสิ่งปกคตินักแสดงอาชีพ ต้องตอบสนองและมีปฏิกิริยากับบทต่างๆอย่างรวดเร็ว และนุ่มนวล อย่าหอบทอย่างร้อนรน คอยผู้กำกับสั่งการ โดยคำสั่งที่มองเห็นมาจากผู้กำกับเวที ประกอบด้วยคำสั่งเกี่ยวกับเวลา, เสียง หรือสิ่งต่อไปนี่ นับเป็นตัวอย่างของสัญลักษณ์ในการสั่งการที่สถานีโทรทัศน์ต่างๆใช้กัน

คำสั่งเกี่ยวกับเรื่อง เวลา (Time cues)

<u>Cues</u>	<u>ความหมาย</u>	<u>สัญญาณมือ</u>
Stand by	รายการกำลังจะเริ่ม	เหยียดแขนเหนือศีรษะและชี้ไปที่กล้อง
Cue	รายการกำลังออกอากาศ	ชี้ไปที่ผู้แสดงหรือกล้องที่กำลังถ่าย
On time	ดำเนินต่อไปตามแผน	แตะที่มุกด้วยนิ้วชี้

บทก่ากับ (Directional cues)

Closer	ผู้แสดงต้องเข้ามาหากกล้อง	มีการเคลื่อนไหวโดยการโบกมือ ไปที่ผู้กำกับเวที
Stop	หยุดและอยู่ในท่านั้น	เหยียดแขนทั้งสองข้าง ไปด้านข้าง และกางฝ่ามือออก
O.K	ดีแล้ว ทำต่อไป	ใช้นิ้วชี้กับนิ้วโป้งจ่อเป็นรูปตัว O

คำสั่งเกี่ยวกับ เสียง Audio cues

Speak up	พูดดังขึ้น	ป้องหู หรือเดือนมือขวามาข้างหน้า และงอฝ่ามือขึ้น
Keep talking	อย่าหยุดพูดจนกว่า จะถึงคิวต่อไป	เหยียดหัวแม่โป้งและนิ้วชี้ตามแนวนอน เคลื่อนไหวให้เหมือนจะงอปากนก

(iii) ท่าทางที่แสดงออกทางใบหน้า (Facial gestures) ถือเป็นเรื่องสำคัญในการช่วยสื่อถึงที่ต้องการ เสนอให้ผู้ชม ไม่ว่าจะป็นอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ โดยอาศัยการแสดงออก จากสีหน้า และแววตา โดยอวัยวะที่สำคัญ ในการช่วยสื่อ ก็คือ แววตา คนที่แววตา แข็งกระด้าง แสดงถึงการเป็นคนที่ไม่มีจินตนาการ ไร้จุดหมายและเจตเมธ แต่เมื่อแววตาเป็นประกาย ด้วยความกระตือรือร้น นั้นหมายถึง แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดกำลังเชื่อเชิญให้ผู้ชมติดตาม มีวิธีง่ายๆ อยู่หลายวิธี ที่จะแสดงให้ผู้ชมเห็นอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูด คือ การหรีตและข่นคิ้วทั้งสอง ข้างเข้าหากัน ทำให้เกิดความประทับใจได้ เพราะนั่นแสดงว่า ผู้พูดนั้น มีสมาธิและสุครุ่นคิด ทั้งนี้ การแสดงออกทุกอย่าง ต้องอาศัยการฝึกและเวลาอยู่บ้าง ไม่เช่นนั้น ในการออกอากาศจริงจะรู้สึก กล้าๆกลัวๆ ประหม่าโดยการแสดงออกทางใบหน้า ควรปล่อยให้ไปเป็นไปตามธรรมชาติ

(iv) การเลือกเสื้อผ้า (Clothing choice) ก่อนที่เราจะเข้ากล้อง ควรมีการวางแผนใน การเลือกเสื้อผ้าอย่างรอบคอบ ควรหลีกเลี่ยงเสื้อผ้าที่เป็นลายทางเล็กๆ กล้องโทรทัศน์ไม่สามารถ แยกแยะลายเล็กๆหรือ ภาพที่มีลวดลายวูบวาบได้ เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า "Moire - effect " ส่วนเสื้อผ้าสีดำ-ขาว ก็ควรหลีกเลี่ยงเช่นกัน

สำหรับสีที่แนะนำให้เลือกใช้ คือ สีที่มีโทนเย็นตา (Pastel shades) ถือว่าเหมาะสมเกือบทุกกรณีและเข้าได้กับทุกสีผิว ส่วนผู้ที่มิชอบหน้าค้ำ ควรสวมเสื้อสีอ่อนข้างเข้มกว่าคนที่มิผิวขาวกว่า ข้อควรระวังในการเลือกสีเสื้อผ้าอีกประการหนึ่ง คือหลีกเลี่ยงสีที่ตัดกันอย่างรุนแรงระหว่างใบหน้ากับเสื้อผ้าและไม่ควรใส่เสื้อผ้าที่มีเจดสีเดียวกับสีผิว ส่วนเครื่องประดับบางชิ้นอาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับดวงได้ ถ้าหากแสงไฟสะท้อนเข้าหน้ากล้องโดยตรง ทำให้แสงสะท้อนเข้ากล้องสว่างมากเกินไป

ส่วนการแต่งหน้า ช่วยลดแสงที่สะท้อนบริเวณใบหน้าได้และช่วยให้หน้าवलขึ้นไม่ขาวมากเกินไป ทั้งยังทำให้ผิวคุณดูดีขึ้นด้วย

(v) ไมโครโฟน (Microphones) ควรใช้ไมโครโฟน เล็กๆ ติดที่เสื้อ เสื้อนอกหรือเนคไทค, ไมโครโฟน จะทำให้เสียงผู้พูดดังชัดเจนยิ่งขึ้นและดูเป็นธรรมชาติ โดยก่อน ออกอากาศ เจ้าหน้าที่คุมเสียงจะทดสอบเสียงเพื่อตรวจวัดระดับความดังของเสียง เพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างจะดำเนินไปด้วยดีและต่อเนื่อง อย่าทำเสียงแปลกปลอม ขณะที่นั่งเก้าอี้เพราะไมโครโฟนไวต่อการรับเสียงมาก แม้กระทั่งเสื้อผ้าสีกันก็ได้ยิน ไมโครโฟนทุกตัวจะต้องถูกปิดสวิทช์ไว้จนกว่า ผู้กำกับจะสั่งให้พูดไมโครโฟนจึงเริ่มทำงาน ขอให้คอยจนกว่าจะได้รับสัญญาณจากผู้กำกับเวที หรือกรณีที่ได้อินเสียงไม่ชัดเจน

ถ้าภาพที่ออกมาไม่ตรงกับคำบรรยายให้อ่านบทไปเรื่อยๆ อย่างไรก็ตามผู้ประกาศจะต้องเปลี่ยนคำพูดให้ตรงกับภาพโดยเร็ว มองดูภาพที่ออกอากาศอยู่ขณะนั้นอย่างรอบคอบ ทราบเท่าที่ผู้ชมเห็นสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่จำเป็นต้องบอกผู้ชม ต้องแน่ใจว่าสิ่งที่บอกผู้ชมคือสิ่งที่เขาไม่เห็นในจอให้อธิบายสถานที่เกิดเหตุและบุคคลในจอ อย่างวีรที่ จะอธิบายรายละเอียดถ้าหากจะทำให้ผู้ชมกระอักกระอ่วน หลีกเลี่ยงการใช้ "สี" เป็นคำบรรยาย เนื่องจากผู้ชมบางท่านอาจจะยังรับภาพด้วยสีขาว-ดำ ก็เป็นได้ ดังนั้น การใช้คำพูดอธิบายก็ควรใช้ว่า สีเข้ม จะเหมาะสมกว่า

เหมือนกับการโฆษณาที่ดี การเปิดและปิดของผู้ดำเนินรายการข่าวก็หาหรือผู้ประกาศเป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าผู้ประกาศไม่สามารถดูใจหรือปล่อยให้ผู้ชมติดตามคอนต่อไป ส่วนที่เหลืออาจไม่น่าสนใจ ดังนั้นจึงต้องเตรียมเหยื่อก่อนผู้ชม เพื่อดึงดูดความสนใจในส่วนรายการที่เหลือ เมื่อเสร็จสิ้นรายการแล้ว จะทำให้ผู้ชมประทับใจแล้วกลับมาดูอีกครั้ง สำหรับการใส่เสียงควรวีเสียงที่นุ่มนวล ซึ่งเสียงที่มีคุณภาพจะไม่มีวันเกิดโดยบังเอิญเด็ดขาดหากเกิดจากการฝึกฝน

รูปแบบที่น่าสนใจอีกชนิดหนึ่ง ก็คือ “การเถียงแบบ” โดยให้ฟังและดูรายการกีฬาอื่นๆ และค้นหาคำ, วลี หรือ สไลด์ของผู้ประกาศอื่นๆ มาใช้บ้าง อาจนำคำพูดเด็ดๆ มาเปลี่ยนหรือ คัดแปลงให้เหมาะสมกับบุคลิกของตัวเอง โดยปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ ถ้าผู้ประกาศที่กำลัง มาแรง ให้ศึกษาถึงที่ผู้นำกำลังทำอยู่และหยิบขงสิ่งใดก็ได้จากผู้ประกาศผู้นั้นมาใช้ ถ้าจะลอก เถียงแบบลิลาและคำพูดของผู้ประกาศคนอื่น ให้แน่ใจว่าเหมาะสมกับบุคลิกและวิธีการนำเสนอ ของสถานีฯหรือไม่ มิเช่นนั้นจะกลายเป็น “ของปลอม”

นอกจากแนวความคิดเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกาศกีฬาที่นำมาเป็นแนวทางในการ ประเมินการปฏิบัติงานของผู้ถ่ายทอดข่าวสารด้านกีฬาแล้ว แนวคิดในการวิเคราะห์บทบาทของ ผู้ประกาศกีฬาในแง่มุมต่างๆ นับว่ามีส่วนสำคัญดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2540:361-363) ได้ตั้ง ข้อตั้งเกดดังนี้

2.5 การวิเคราะห์บทบาทของผู้ประกาศกีฬาทางโทรทัศน์ (ผู้อ่านข่าว / ผู้บรรยายกีฬา)

การชมกีฬาทางโทรทัศน์ และรูปแบบการนำเสนอของโทรทัศน์ซึ่งนอกจากจะเป็นเรื่อง ของกล้องถ่ายภาพและกระบวนการตัดต่อแล้ว ผู้ประกาศ (Presenter) ก็นับว่าเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญของรายการกีฬาทางโทรทัศน์ โดยมีมติการวิเคราะห์ดังนี้

2.5.1 การวิเคราะห์บทบาทของผู้ประกาศ(Presenter)ในรายการกีฬาทางโทรทัศน์

(i) ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ (anchorman) หรือเป็นผู้เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของรายการให้เข้ามาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

(ii) เป็นผู้สร้างความสนใจให้แก่ผู้ดูและชี้ชวนให้ผู้ชมได้มองเห็นแง่มุมต่างๆ ของการแข่งขัน

(iii) เป็นเอกลักษณ์ส่วนหนึ่งของรายการ

2.5.2 การวิเคราะห์หน้าที่ของผู้ประกาศกีฬาในรายการกีฬาทางโทรทัศน์มีดังนี้

(i) ช่วยให้ความกระจ่าง (clarify) หรือจัดระบบ (organize) เชื่อมโยงส่วนที่ แยกแยกกันหรือไม่ชัดเจนสำหรับผู้ชม เช่น ข้อความดังนี้ “ฝ่ายนำเงินถูกมา 3-4 หมดติดๆ กัน ชวนเขาไปเลข”

(ii) ช่วยชี้แนะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรายการกับผู้ชม เช่น “คอยจับตาดูหมายเลข 5 ให้ดีๆ นะครับ เป็นดาวซัดโวของทีม” หรือ “อย่าเพิ่งไปโทษนะครับหลังโฆษณาเราจะกลับมา”

(iii) ช่วยให้ cue หรืออธิบายวิธีการดูกีฬาให้แก่ผู้ชม เช่น “เข้าใจว่าทางทีม X คงจะเตะลูกโทษ” หรือ “การเตะลูก golden kick ในช่วงต่อเวลานี้คะแนนของฝ่ายใดน่าจะชนะไปเลย”

2.5.3 การวิเคราะห์ Rhetoric ของผู้ประกาศ (Presenter) เป็นการวิเคราะห์ความหมายและหน้าที่ของถ้อยคำที่ผู้ประกาศใช้ว่า เป็นอย่างไรบ้าง

(i) เป็นการเชิญชวนให้เข้ามาดูรายการ เช่น “กลับมาที่สนามฯ อีกครั้งครับ”

(ii) การตั้งคำถามกับการแข่งขันซึ่งอาจจะเป็นตัวแทนข้อข้องใจของผู้ชม เช่น “การเตะลูกทีมหัดศรย์มากเลขครับ จริงไหมครับท่านผู้ชม” หรือ “มองไม่ทันเลยใช่ไหมครับว่า X ถูกหมัดไหนจนล้มไป

(iii) เป็นการออกคำสั่งกลายๆ (Imperative) เช่น “ช่วงนี้ อย่าดูไปโทษนะครับ”

2.5.4. การวิเคราะห์หน้าที่และแบบวิธีการในการเล่าเรื่อง (Narrative style) ของผู้ประกาศ หากเปรียบเทียบกับการบรรยายรายการกีฬา กับการเล่นนิทานแล้วผู้ประกาศจะทำหน้าที่ผู้เล่าเรื่อง (Narrator) และเล่นบทประหนึ่งเป็นเจ้าของบ้าน (host) เช่น การใช้ประโยคที่ว่า...วันนี้ผมจะพาผู้ชมมาชมยังสนามเวทีมวยนานาชาติ จ.ระยองเทรา..ต่อจากนั้น อธิบายรายละเอียดของสนามมวยให้ฟัง

ส่วนผู้ชมจะมีฐานะเป็นผู้ฟังเรื่องราวที่ผู้ประกาศบรรยายให้ฟัง ดังนั้น ความสนุกสนานในการเล่าเรื่อง จึงอยู่ที่ความสามารถของผู้เล่าเรื่องเป็นองค์ประกอบสำคัญรวมทั้ง ความเป็นมืออาชีพในการชี้ชวนให้ผู้ฟังสามารถมองเห็นแง่มุมต่างๆ ด้วยเหตุนี้ผู้ประกาศกีฬาจึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับกีฬาประเภทที่บรรยายพอสมควร

2.6 แนวคิดสำหรับนักพากย์กีฬาทางโทรทัศน์

2.6 แนวคิดสำหรับนักพากย์กีฬาทางโทรทัศน์

Hyde (1995:404-409) ได้เสนอแนวทางและวิธีปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักพากย์กีฬาทางโทรทัศน์ไว้ในหนังสือ "Television and radio announcing" ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์การงานพากย์กีฬาของ เอกชัย นพจินดาได้เป็นอย่างดี

2.6.1 นักพากย์กีฬา จะต้องเป็นผู้ที่สามารถอธิบายและตีความเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเกมการแข่งขันได้อย่างทันท่วงที ผู้พากย์ที่มีความชำนาญในเกมกีฬานั้นๆ จึงสามารถชี้ประเด็นสำคัญ หรือจุดหมกผันของเกมที่เกิดขึ้น รวมถึง วิเคราะห์ถึงสาเหตุได้อย่างมีเหตุผล

2.6.2 นักพากย์กีฬาทางโทรทัศน์ ไม่สมควรยิ่งที่จะสร้างภาพให้เกมการแข่งขันนั้น สนุกสนานหรือตื่นเต้นเกินจริง นับเป็นนิสัยที่ควรหลีกเลี่ยง เพราะเมื่อใดที่เกมน่าเบื่อหรือไร้รสชาติ เหตุการณ์เช่นนี้ เป็นหตุมพราง ให้นักพากย์กีฬา มักจะเติมความสนุกและความบันเทิงใส่ลงในเกมนั้นๆ มากเกินความเป็นจริงนั่นเอง

2.6.3 หลีกเลี่ยงคำพูดที่ซ้ำซาก คงเป็นไปได้อาก ที่จะพูดคำที่แปลกใหม่ตลอดเวลา เมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเกมการแข่งขันเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก อย่างไรก็ตาม สิ่งที่นักพากย์พึงปฏิบัติ คือ เตรียมคำพูดไว้ใช้อธิบายเหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้น โดยพยายามหลีกเลี่ยงคำพูดที่ได้พูดไปแล้ว ไม่ให้พูดซ้ำอีกเป็นครั้งที่ 2 และ 3

2.6.4 การเลือกใช้ข้อมูลสถิติประกอบการพากย์ ต้องมั่นใจว่า เป็นข้อมูลที่ต้องการ ก่อนที่จะพูดออกไป หากกรณีที่คุณพูดผิด ก็ไม่ใช่สิ่งแปลกอะไรที่จะแก้ไขให้ถูกต้อง แต่หากเกิดขึ้นบ่อยครั้ง อาจเป็นสิ่งที่น่ารำคาญสำหรับผู้ชม

2.6.5 หลีกเลี่ยงการอธิบายเหตุการณ์ต่างๆมากหรือน้อยเกินไป รวมถึง การพูดนอกประเด็น ซึ่งทำให้ผู้ชมสับสน หรือทางตรงกันข้าม ไม่ควรเข้าใจว่า ผู้ชมทุกคนน่าจะเข้าใจเกมการแข่งขันแล้วเป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้พากย์จะต้องมีสามัญสำนึก ถึงเหตุการณ์สำคัญในช่วงที่เกมดำเนินอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการพูดถึงผู้เล่นหลัก, อาการบาดเจ็บของนักกีฬา หรือข้อมูลจำเป็นอื่นๆ เพื่อรายงานสิ่งที่ผู้ชมจำเป็นต้องทราบ

2.6.6 เมื่อนักกีฬาบาดเจ็บ ไม่ควรเคาะหรือคาดการณถึงอาการบาดเจ็บนั้นด้วยตัวเอง หากจำเป็นต้องรายงานถึงรายละเอียดของอาการบาดเจ็บนั้น ควรให้ผู้ช่วยหรือเจ้าหน้าที่สอบถาม จากแพทย์ผู้คุมทีมให้แน่ใจเสียก่อน เพราะหากใช้การคาดเดา ข้อมูลอาจผิดพลาด และสิ่งที่พูดไป อาจสร้างความวิตกกังวล กับครอบครัวและเพื่อนฝูงของนักกีฬานั้นๆได้

2.6.7 ในกรณีที่มีการเผชิญหน้าหรือต่อสู้กันของนักกีฬา 2 ฝ่าย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดีนั้น นักพากย์จำเป็นต้องอย่างยิ่งต้องใส่ใจ และควบคุมสติให้ได้ ไม่ตื่นเต้นกับเหตุการณ์ โดยเฉพาะ กีฬาชกก็ และฟุตบอล มักมีเหตุการณ์ชกต่อยกันระหว่างนักกีฬา 2 ฝ่าย บ่อยครั้ง หากผู้พากย์ ยังคงคิดใจสงบสยกับเหตุการณ์ดังกล่าว อาจเป็นชนวนกระตุ้นให้เกิดความเคียดแค้นระหว่างแฟน กีฬา หรือผู้ชมของทั้ง 2 ทีมก็เป็นได้

2.6.8 หากไม่แน่ใจในข้อมูลหรือการตัดสินใจในเกมอย่าพูดออกไปอย่างเด็ดขาด ให้รอจนกระทั่งได้ผลการตัดสินจากกรรมการอย่างเป็นทางการแล้วเท่านั้น เพื่อข้อมูลที่ถูกต้องใน การพากย์และ ไม่เป็นการสร้างความหงุดหงิดใจให้กับผู้ชมอีกด้วย

2.6.9 ควรทบทวนผลการแข่งขัน หรือคะแนนในเกมนั้นๆให้ผู้ชมได้ทราบเป็นครั้ง คราว เช่น ในการแข่งขันฟุตบอล, เบสบอล, ฮ็อกกี้ ผู้พากย์จำเป็นต้องบอกถึงเวลา ที่เหลือในการแข่งขัน นอกจากนี้ ในการแข่งขันฟุตบอลถึงจำเป็นที่ต้องบอกให้แก่ผู้ชมคือขณะนี้ ใครเป็นผู้ครองลูก, ลูกอยู่ที่ไหน, โอกาสเป็นของทีมนิด เหตุการณ์เหล่านี้นับเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้อง รายงานให้ผู้ชมได้ทราบและในบางกีฬาผู้พากย์อาจต้องขานคะแนนที่มีการเปลี่ยนแปลงให้ผู้ชม ทราบ มากกว่าข้อมูลทั่วไป จึงควรให้ความสำคัญ

2.6.10 ในบางกรณีที่จะต้องรายงานผลการแข่งขันกีฬาที่แข่งในเวลาใกล้เคียงกันให้กับ ผู้ชมได้ทราบนั้น ผู้พากย์ต้องระวังจังหวะในการให้ข้อมูลระตึกไว้เสมอว่า ผู้ชมที่บ้านได้รับ ข้อมูลต่างๆจากหลายทางอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการฟังจากผู้พากย์หรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษและ ยังรับข้อมูลภาพที่กล้องจับตาดูดการแข่งขัน นอกจากนี้ ยังมีข้อความต่างๆที่ขึ้นซ้อนในจอโทรทัศน์ (supers) บ้าง ก็เป็นข้อมูลในการแข่งขัน, การประชาสัมพันธ์เกมการแข่งขันกีฬานั้น ต่อไป ฯลฯ บางครั้งข้อมูลต่างๆที่ผู้ชมได้รับทราบนั้นมากเกินไปเกินความต้องการ ดังนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ในฐานะผู้พากย์จึงต้องระมัดระวัง ไม่ควรทำตาขมขื่นในการชมกีฬาของผู้ชม แต่เมื่อมีข้อมูลหรือ ผลการแข่งขันล่าสุดของทีมอื่นๆที่แข่งขันพร้อมกัน นักพากย์ควรหาจังหวะที่ดีในการรายงานให้ ผู้ชมได้ทราบ

ยังเกี่ยวข้องกับอารมณ์ของผู้พากย์ด้วย ควรให้เป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ว่าจะเกมนั้นจะเกี่ยวกับความไม่แน่นอนในเกมของผู้ชนะ หรือผู้ที่ตกเป็นรองก็ตาม

2.6.12 ให้แน่ใจก่อนทุกครั้งว่า สามารถเรียกขานชื่อของนักกีฬาที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ก่อนที่จะพูดออกอากาศ

2.6.13 ไม่ควรอาศัยเพียงข้อมูลที่ปรากฏในสกอร์บอร์ดเพื่อรายงานผลการแข่งขันแก่ผู้ชม แต่คุณควรจะต้องคะแนน, สถิติ, ข้อมูลที่น่าสนใจลงในสมุดบันทึกส่วนตัว โดยเฉพาะสำหรับการพากย์ฟุตบอลแล้ว สิ่งที่สำคัญต้องจด มีตั้งแต่เวลาเริ่มการแข่งขัน รวมถึงรายละเอียดอื่นๆที่เป็น เช่น การครอบครองบอล, ฟอรั่มการเล่นของทั้ง 2 ทีม, การทำฟาล์วของนักเตะ สิ่งที่ยกขึ้นมานี้จะช่วยในการสรุปเกมการแข่งขัน ทำให้สามารถชี้ให้เห็นถึงจุดสำคัญ หรือสิ่งที่น่าสนใจให้ผู้ชมได้ทราบ

2.6.14 ใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เป็นสถิติในการอ้างอิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกีฬาเบสบอล, กรีฑา นับเป็นกีฬาที่ใช้สถิติเป็นตัววัด แต่ในขณะที่กีฬาบางประเภท เช่น ฟุตบอล basketball, ฮ็อกกี้ และกอล์ฟ ข้อมูลประเภทสถิติมีความจำเป็นน้อยกว่า

2.6.15 จงใช้เสียงบรรยากาศ (background sounds) ให้เป็นประโยชน์ ในการแข่งขันกีฬาจะมีช่วงจังหวะที่ผู้ชมในสนาม มีส่วนร่วมเสริมบรรยากาศเกมการแข่งขันได้ไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นเสียง กองเชียร์ส่งเสียงเชียร์นักกีฬา หรือทีมโปรดของตน ช่วยเพิ่มสีสันในการพากย์ได้ไม่น้อย ดังนั้น จงเจือบ เพื่อให้เสียงผู้ชมในสนามที่โห่ร้องดังกึกก้องเป็นตัวบ่งบอกถึงความสนุกสนานตื่นเต้นในเกมแทน

2.6.16 ในกรณีที่จะต้องทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (play analyst) ต้องแน่ใจว่าการออกเสียงชื่อนักกีฬาบางชื่อที่ยังทับซ้อนกัน ตรงกัน เพราะหากไม่มีการพูดคุยกันก่อนและมีการออกเสียงไม่ตรงกันแล้ว ผู้ชมส่วนหนึ่งอาจไม่ทันสังเกต แต่ถ้าหากเป้าหมายในการทำงานพากย์กีฬา คือ “การยอมรับ” จากผู้ชมแล้ว ปัญหาดังกล่าวจึงไม่ควรมองข้ามเด็ดขาด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในชีวิตและผลงานของคุณเอกชัย นพจินดา ในฐานะนักสื่อสารมวลชนด้านกีฬา มี 4 หัวข้อ ดังนี้คือ

1. งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ข่าวกีฬาของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดย ประโยชน์ เทียนศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2536
2. งานวิจัยเรื่อง วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวทางโทรทัศน์ โดย นางนุชศิริโรจน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2537
3. งานวิจัยเรื่อง การตลาดรายการฟุตบอลทางโทรทัศน์ในประเทศไทย โดย วรวิทย์พัฒนาอิทธิกุล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรวิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย ปีการศึกษา 2539
4. งานวิจัยเรื่อง มาลัย ชูพินิจ และผลงานประพันธ์เชิงสร้างสรรค์ โดย พ.อ. หญิง สุรีราสุขนิยม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2537

จากนี้จะกล่าวถึง เนื้อหาของงานวิจัยข้างต้น ที่สามารถนำมาอ้างอิงในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้คือ

1. งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ข่าวกีฬาของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยประโยชน์ เทียนศาสตร์ งานวิจัยนี้ ศึกษาถึงลักษณะการนำเสนอข่าวกีฬา ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ที่ประสบความสำเร็จตามนโยบายของสถานี คือ การเผยแพร่ความบันเทิง, สาระความรู้, ความรวดเร็วของข่าว, ความกระชับของข่าว, ความถูกต้อง รวมถึง ผลกระทบต่อตัวบุคคลนักกีฬาหรือทีม ทั้งนี้ อ.โย่ง เป็นหนึ่งในทีมงานข่าวกีฬาของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าว

กีฬาและผู้พากย์กีฬา โดยเฉพาะ กีฬาฟุตบอล ฮ.โฮ่ง จึงนับว่ามีคุณสมบัติ สอดคล้องกับความต้องการ และนโยบาย ในการคัดเลือกผู้อ่านข่าว ช่อง 7 ดังบทสรุป ที่กล่าวไว้ว่า

ผู้อ่านข่าวกีฬา หรือผู้บรรยายกีฬาของทางสถานีฯ นั้น ทางสถานีฯ มีนโยบายในการสรรหา ผู้ที่มีความเหมาะสมในการอ่านข่าวหรือบรรยายข่าว ทั้งนี้ เพื่อความเข้าใจให้กับผู้ชมทางหน้าจอ โทรทัศน์และมีความเชื่อถือในนำการเสนอข่าวกีฬาของสถานีฯ อีกทั้ง ทางสถานีฯ มีผู้เชี่ยวชาญ เป็นพิเศษในการอ่านข่าว หรือการบรรยายกีฬา คือ คุณเอกชัย นพจินดา และคุณพิษณุ นิลกถัด ดังนั้น ผู้อ่านข่าวกีฬา หรือผู้บรรยายกีฬาของทางสถานีฯ ได้ใช้ความเป็นกันเองกับผู้ชมทาง จอโทรทัศน์ คือ ภาษาที่ฟังง่าย ฟังแล้วเข้าใจตลอด จนทำให้ทางบ้านมีความรู้ดีกว่า ฟังแล้วมีความ เป็นกันเอง ทั้งนี้ เพราะผู้อ่านข่าวกีฬาหรือผู้บรรยายกีฬา มีบุคลิกภาพการใช้เสียง อารมณ์ ช่วงจังหวะในการอ่านข่าว บรรยายข่าว ทำให้ผู้ชมเกิดความน่าเชื่อถือมากกว่าสถานีอื่น

ส่วนบทที่ 4 ของงานวิจัยเรื่องนี้ พบว่าทั้ง เอกชัย นพจินดา และพิษณุ นิลกถัด ในฐานะของ ผู้ประกาศและผู้อ่านข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 มีหลักปฏิบัติในการอ่านข่าวและการ บรรยายกีฬา สรุปได้ดังนี้ คือ

- (1) ต้องสนุกสนาน ให้ความเพลิดเพลินกับผู้ชม เพราะกีฬา เป็นเรื่องของความบันเทิง
- (2) ให้การศึกษาในการเล่นเกมที่บรรยาย ให้ผู้ชมเข้าใจในเกม เพราะกีฬาทุกประเภท จะมีความสนุกสนานในตัวของมันเอง ถ้าผู้ชมเข้าใจในเกม
- (3) ให้ข้อเท็จจริงและความจริงแก่ผู้ชม ไม่แสดงความคิดเห็น หรือโน้มน้ำหนักใจให้ โอนเอียงไปเอาใจช่วย ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใด อย่างผิดข้อเท็จจริง
- (4) ให้ข้อมูลที่หลากหลาย นั้นหมายความว่า จะต้องมีการค้นคว้า เปรียบงานและทำการบ้าน มาเป็นอย่างดี
- (5) ทำให้เกมน่าติดตามตลอดเวลา ในกรณีที่เกมการแข่งขันน่าเบื่อ ก็ต้องหาประเด็นอื่นมา ชุคุคุยกับผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จากข้อสรุปดังกล่าว ถือเป็นอีกแนวทางในการศึกษาคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวกีฬาและ ผู้บรรยายกีฬา ในมิติที่ลึกซึ้งต่อไป รวมถึงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแนวทางการทำงานของ ฮ.โฮ่ง ในฐานะ ผู้ประกาศข่าวกีฬาและ ผู้บรรยายกีฬา ต่อไป

ส่วนข้อสรุปจากงานวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าว ผู้บรรยายกีฬา ประโยชน์ เทียนศาสตร์ ได้เสนอเรื่องของการใช้ภาษาของผู้อ่านหรือผู้บรรยายกีฬาใช้ภาษาไทยถูกต้องรวมทั้งใช้ภาษาทางกีฬาหรือศัพท์เทคนิคประเภทต่างๆ ได้อย่างแม่นยำ ทำให้ผู้ฟังหรือผู้ชมหน้าจอโทรทัศน์รู้สึกเป็นกันเองและเกิดความเชื่อถือน่าจะฟังคนนี้อ่าน หรือ อ.ไฉ่ อ่านข่าวกีฬา หรือบรรยายกีฬา ถ้าเป็นฟุตบอลเขาจะถนัดมากกว่า เนื่องจากขอบกีฬานี้เป็นชีวิตจิตใจมาตั้งแต่เริ่มแรก ส่วนการใช้เสียง อารมณ์ ช่วงจังหวะในการอ่านข่าวกีฬาหรือบรรยายข่าวกีฬา ตลอดจนการพูดการให้ความบันเทิง เพื่อดึงดูดใจ เช่น อ.ไฉ่ บรรยายหรือพากย์ฟุตบอล แฟนฟุตบอลจะชอบมากกว่าคนอื่น เพราะ อ.ไฉ่ มีน้ำเสียงช่วงจังหวะที่ทันต่อเกม รวมไปถึงตัวผู้เล่นที่ผู้ชมนั่งชมอยู่หน้าจอโทรทัศน์เขาจะสอดแทรกคำพูดได้ดี

โดยสรุปงานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ข่าวกีฬาของสถานีโทรทัศน์ทีทีททบช่อง 7 ของ ประโยชน์ เทียนศาสตร์ เป็นงานวิจัยที่สามารถอ้างอิงในการทำงานของ อ.ไฉ่ ในฐานะผู้ประกาศข่าวกีฬา ช่วงปี พ.ศ. 2536 ได้เป็นอย่างดี ทำให้ทราบถึงแนวคิดด้านคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวกีฬา และผู้บรรยายกีฬา ในทัศนะของบุคคลที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา รวมถึงได้ทราบข้อสรุปในการทำงานเป็นผู้อ่านข่าวกีฬาและบรรยายกีฬา

2. งานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวทางโทรทัศน์ โดย นงนุช สิริโรจน์ ได้ทำศึกษาองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการเป็นผู้ประกาศข่าว คือการมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ มีน้ำเสียงที่น่าฟัง ชวนติดตาม นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยที่กำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ทุกยุคทุกสมัยที่เหมือนกัน มีดังนี้คือ

- (1) รูปร่างหน้าตาดี
- (2) น้ำเสียงและการพูดที่ชัดเจน
- (3) ทำทางเป็นผู้มีความรู้
- (4) ลักษณะเป็นคนฉลาดมีไหวพริบ
- (5) แสดงความเป็นผู้มีอารมณ์ขัน
- (6) กระฉับกระเฉง และมีชีวิตชีวา

- (7) ทำทางเชื่อมั่นในตนเอง
 (8) เป็นกันเอง และมีมนุษยสัมพันธ์

การวิจัยของ นงนุช สิริโรจน์ เป็นการศึกษาถึง คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าว โดยทั่วไป ไม่ได้ศึกษาแยกเฉพาะ คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวกีฬา อย่างไรก็ตาม ในการทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าว ไม่ว่าจะ เป็นข่าวประเภทใด ต้องอาศัยคุณสมบัติดังกล่าว เป็นพื้นฐานทั้งสิ้น หรือหากจะพิจารณา เฉพาะคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวกีฬา อาจจะมีคุณสมบัติพิเศษอื่นๆ ที่แตกต่างจากผู้ประกาศข่าว ทั่วไป เช่น ต้องมีความรู้แตกฉานด้านกีฬา หรือลีลาการอ่าน การเน้นเสียง เป็นต้น

3. งานวิจัยเรื่อง การติดตามรายการฟุตบอลทางโทรทัศน์ในประเทศไทย โดย วรวิทย์ พัฒนอิทธิกุล นับเป็นงานวิจัยที่มีแนวทางในการศึกษาถึง เรื่องที่สัมพันธ์กับด้านกีฬาเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

ธุรกิจรายการฟุตบอลทางโทรทัศน์ เป็นธุรกิจที่มีผลประโยชน์มหาศาล และยังเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างสูง ทั้งทางฟรีทีวีและเคเบิลทีวี...ประกอบด้วย ความนิยมที่มีต่อกีฬาฟุตบอลของคนไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ชมจากในอดีต ที่เป็นเพียงผู้เล่นกีฬานานี้ อย่างไรก็ตาม ความนิยมในกีฬาฟุตบอลทางโทรทัศน์ของคนไทยนั้น จะมีในการแข่งขันฟุตบอลจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศ ในทวีปยุโรป มากกว่าการแข่งขันฟุตบอลภายในประเทศเอง จะเห็นได้จากการที่สถานีโทรทัศน์ต่างๆ มีการนำเสนอรายการฟุตบอลของต่างประเทศมากกว่า รายการฟุตบอลในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจัยทางด้าน การเป็นกีฬาฟุตบอลอาชีพ, มาตรฐานการเล่นของทีมต่างๆ ซึ่งเป็นทีมในระดับโลก, ความสามารถเฉพาะตัวของผู้เล่น รวมทั้ง ระบบการจัดการแข่งขันที่ดีกว่า ทำให้มีนิยมเกิดขึ้น

นอกจากนี้ งานวิจัยเรื่อง การติดตามรายการฟุตบอลทางโทรทัศน์ในประเทศไทย ได้ศึกษา ถึงความนิยม กีฬาฟุตบอลในประเทศพบว่ามีมานานกว่า 80 ปี โดยที่สื่อมวลชนแขนงต่างๆ มีบทบาทสำคัญอย่างมาก ในการทำให้กีฬาฟุตบอลเป็นที่นิยม ไม่ว่าจะเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีทั้ง หนังสือพิมพ์กีฬาฟุตบอลรายวัน, นิตยสารฟุตบอล, วิทยุกีฬา รวมถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์-อินเทอร์เน็ต ซึ่งนอกเหนือจาก สื่อโทรทัศน์ ที่มีอิทธิพลอยู่แล้ว

จากเนื้อหาในบทที่ 5 ของงานวิจัยได้ให้ความสำคัญกับช่องทางในการนำเสนอรายการฟุตบอลทางโทรทัศน์ ซึ่งกล่าวถึง ช่อง 7 มีลักษณะการดำเนินการทางธุรกิจที่สนองต่อความต้องการของผู้บริโภคส่วนใหญ่ นับเป็นข้อมูลที่ประโยชน์ ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของ ข.โฆ่ง โดยเฉพาะด้านองค์กรที่สังกัด ดังนี้คือ

...จากลักษณะโดยทั่วไปแล้วเป็นที่น่าสังเกตว่า ทางช่อง 7 เป็นสถานีที่มีรายการฟุตบอลมาเสนอมากที่สุดในส่วนของฟรีทีวี เมื่อเทียบกับทางช่องอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่อง 7 เองนั้น เป็นผู้นำทางการตลาดรายการกีฬาทางโทรทัศน์ รวมทั้งกีฬาฟุตบอลด้วย เนื่องจากช่อง 7 เป็นผู้ถือลิขสิทธิ์รายการฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ซึ่งถือว่าเป็นรายการฟุตบอลทางโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด...

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถใช้อ้างอิงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของ ข.โฆ่ง ในด้านการงานได้เป็นอย่างดี กล่าวคือกีฬาฟุตบอลเป็นที่นิยมของประชาชน โดยเฉพาะฟุตบอลต่างประเทศ อีกทั้ง สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็น สื่อสิ่งพิมพ์, สื่อโทรทัศน์ หรือสื่อวิทยุ ล้วนมีผลต่อการกระจายความนิชมดังกล่าว สอดคล้องกับการที่ ข.โฆ่ง เป็นสื่อมวลชนที่มีความถนัดและเชี่ยวชาญในกีฬาฟุตบอลต่างประเทศเป็นอย่างดี ประกอบกับได้ร่วมงานกับ ช่อง 7 ซึ่งมีนโยบายส่งเสริมการกีฬา อีกทั้ง เป็นผู้ถือลิขสิทธิ์รายการฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ซึ่งถือว่าเป็นรายการฟุตบอลที่ได้รับความนิยมมากที่สุด นับเป็นปัจจัยเอื้ออำนวย มีส่วนผลักดันให้ ข.โฆ่ง ก้าวสู่ความนิยมของประชาชนได้อีกทางหนึ่ง

4. งานวิจัยของ พ.อ หญิง สุธิรา สุขนิชม ศึกษาเรื่อง "มาถึช ซูพินิจ และผลงานประพันธ์เชิงสร้างสรรค์" เป็นงานวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ประวัติชีวิตของนักสื่อสารมวลชนตัวอย่าง นับเป็นบุคคลที่มีคุณค่าควรแก่การยกย่องว่าเป็นผู้เชิดชูนักหนังสือพิมพ์ และนักประพันธ์ไทยให้มีเกียรติอยู่ในวงสังคม สมกับที่เป็นฐานันดรที่สื่ออย่างเต็มภาคภูมิ

ผลจากการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า มาถึช ซูพินิจ เป็นนักหนังสือพิมพ์ นักประพันธ์รุ่นแรกของไทย มีผลงานริเริ่มและสร้างสรรค์แก่วงการหนังสือพิมพ์ของไทยเป็นอย่างมาก โดยริเริ่มการเขียนข่าวแบบใหม่ ให้มีสีสัน อีกทั้งยังเขียนรายงานข่าวกีฬา ที่เป็นลักษณะเบื้องหลังบรรดาช อย่างได้ อรรถรส เป็นผลมาจากกีฬามวย เป็นกีฬาที่ มาถึช ซูพินิจ สนใจมาตั้งแต่เป็นเด็กวัยรุ่นซึ่งมีเบื้องหลังคล้ายคลึงกับ ข.โฆ่ง ที่มีความสนใจและผูกพันกับกีฬาฟุตบอลตั้งแต่เด็ก

นอกจากนี้ มาถัย ชูพินิจ ถือว่าเป็นนักประพันธ์ ทั้งนวนิยาย เรื่องสั้นที่ประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างของนักเขียนรุ่นต่อมา รวมถึงเป็นแบบอย่างในการทำงานให้กับนักสื่อสารมวลชน รุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

การศึกษาวิจัยถึง ประวัติชีวิตและผลงานของ มาถัย ชูพินิจ ทำให้ได้ทราบถึงสิ่งต่างๆ ที่เข้ามา มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จในหน้าที่การทำงานและการดำเนินชีวิต โดยใช้อาศัยการค้นคว้า จากเอกสาร อ้างอิง และ จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ มาถัย ชูพินิจ หลายต่อหลายท่าน นับว่า งานวิจัย ชั้นนี้มีทิศทางในการศึกษาค้นคว้าคล้ายคลึงกัน คือ การศึกษาชีวิตและผลงานของบุคคลสำคัญ ที่อยู่ใน แวดวงสื่อสารมวลชน อีกทั้ง ยังเป็นการศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เช่นเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย